

УДК: 336.71

Назар Демчишак

доктор економічних наук, професор,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна
nazar.demchyshak@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-6852-7405

Роксолана Паславська

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна
roksolana.paslavska@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-8557-8298

Марія Рубаха

кандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
м. Львів, Україна
maria.rubakha@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1596-2678

НАУКОВІ ПАРКИ ЯК ДРАЙВЕРИ СПІВПРАЦІ МІЖ ОСВІТОЮ ТА БІЗНЕСОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Nazar Demchyshak,

Dr. Sc. (Economics), Prof.,
Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

Roksolana Paslavska,

Ph.D. in Economics, Associate Prof.,
Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

Maria Rubakha,

Ph.D. in Economics, Associate Prof.,
Ivan Franko National University of Lviv,
Lviv, Ukraine

SCIENCE PARKS AS DRIVERS OF COOPERATION BETWEEN EDUCATION AND BUSINESS IN THE CONDITIONS OF DIGITAL TRANSFORMATION

Анотація. У статті досліджено роль наукових парків у розвитку співпраці закладів вищої освіти та бізнесу в Україні. Проаналізовано основні механізми

податкового стимулювання та цифрові інструменти, які сприяють розвитку інноваційних екосистем та забезпечують ефективну співпрацю між наукою та бізнесом. Акцентовано, що цифрові технології є важливим інструментом ефективного управління дослідницькими проектами, покращення комунікації між науковими установами та підприємствами, прискорення інноваційних процесів. Проаналізовано податкові пільги та інвестиційні стимули, що надаються компаніям, які займаються дослідженнями та розробками в рамках наукових парків. Податкові стимули створюють сприятливі умови для залучення інвестицій у науково-технічний сектор, що важливо для розвитку стартапів та інноваційних компаній. У статті визначено основні переваги та виклики, з якими стикаються наукові парки в Україні, а також запропоновано рекомендації щодо вдосконалення політики цифровізації та податкових стимулів у цій сфері.

Ключові слова: наукові парки, освіта, наука, бізнес, діджиталізація, податкові стимули.

Abstract. The article is devoted to the study of the role of science parks in the development of cooperation between higher education institutions and business in Ukraine. It is determined that cooperation between science parks and business is of great importance for the economic development of the country. Innovations that are developing in such parks become the basis for attracting investments both in the domestic and foreign markets. This contributes to the creation of new jobs, the development of high-tech industries and an increase in the level of investment attractiveness of the country. Science parks also contribute to the integration of Ukraine into the international scientific and technical community. They create opportunities for cooperation with foreign scientific institutions, international business companies and investors. This allows Ukrainian scientists and entrepreneurs to gain access to the latest technologies, as well as to participate in global research projects.

The article analyzes the main mechanisms of tax incentives and digital tools that contribute to the development of innovation ecosystems and ensure effective cooperation between science and business. It is noted that digital technologies are an important tool for effective management of research projects, improving communication between scientific institutions and enterprises, and accelerating innovation processes. The advantages and challenges of using digital technologies in stimulating the activities of science parks are identified. Tax benefits and investment incentives provided to companies engaged in research and development within science parks are discussed. Tax incentives create favorable conditions for attracting investments in the scientific and technical sector, which is important for the development of startups and innovative companies.

The article identifies the main advantages and challenges faced by science parks in Ukraine, and also offers recommendations for improving digitalization policies and tax incentives in this area. It is noted that in order to achieve significant results in the development of science parks and strengthen ties between science and business, Ukraine needs to create a comprehensive strategy that will include investments in technology, improving the tax system, and supporting innovation initiatives.

Key words: science parks, education, science, business, digitalization, tax incentives.

У сучасних умовах цифрової трансформації економіки стрімко змінюються вимоги до форм співпраці між освітою, наукою та бізнесом. Зростає потреба у створенні ефективних платформ для комерціалізації наукових розробок, трансферу технологій та практичної реалізації інноваційних рішень. Серед елементів інноваційної інфраструктури саме наукові парки розглядаються як потенційні драйвери цих процесів, однак в Україні їхній розвиток стикається з низкою проблем, з-поміж яких нормативно-правові обмеження, дефіцит фінансування, низький рівень цифровізації та слабкою інтеграцією з реальними потребами бізнесу. Ці фактори зумовлюють необхідність переосмислення моделі функціонування наукових парків, а також формування дієвих механізмів державної підтримки їх діяльності в умовах цифрової економіки, передусім інституційної імплементації таких підходів.

Роль наукових парків у співпраці науки, бізнесу та освіти в Україні є предметом активного обговорення серед науковців, фінансистів-практиків, представників бізнес-спільнот, а віднедавна і безпосередньо фахівців МОН України. Особливості функціонування наукових парків в Україні досліджували у своїх працях такі вітчизняні вчені як: С. Глібо, Д. Лук'яненко, О. Лук'яненко, Г. Петришин, О. Присвітла [1], К. Трошкіна та ін. Вказані вчені вважають, що самі ці інноваційні інституції в Україні мають значний потенціал для розвитку інноваційної економіки, а також формування науково-технологічних передумов для відновлення після війни.

Метою дослідження є обґрунтування ролі наукових парків як ключових інституцій у забезпеченні ефективної взаємодії між закладами вищої освіти та бізнесом в умовах цифрової трансформації економіки, а також визначення напрямів розвитку цієї взаємодії через інноваційні інфраструктури.

Назагал можна стверджувати, що наукові парки є одними з основних інструментів розвитку інноваційної екосистеми в Україні, оскільки вони забезпечують платформу для інтеграції наукових досліджень та підприємницької діяльності. Співпраця між закладами вищої освіти та бізнесом є важливим аспектом економічного розвитку країни, і наукові парки сприяють цій співпраці завдяки поєднанню академічних знань, наукових пошуків у провідних університетах та реальних потреб ринку. В Україні вони відіграють певну роль у формуванні інноваційної політики, що підтримує стартапи, дослідження та розвиток технологій.

Юридично науковий парк – це юридична особа, що створюється з ініціативи закладу вищої освіти та/або наукової установи шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проєктів наукового парку [2].

Науковий парк створюється з метою розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності у закладі вищої освіти та/або науковій установі, ефективного та раціонального використання наявного наукового потенціалу, матеріально-технічної бази для створення та комерціалізації результатів науково-технічної діяльності і їх впровадження на вітчизняному та закордонному ринках [2]. Саме у такому контексті ці інституції можуть мати важливе значення для науково-технічного прогресу, підтримки стартапів, інвестицій в інноваційні технології та стимулювання розвитку економіки України.

Роль наукових парків у співпраці освіти та бізнесу можна представити на рис. 1.

Рис. 1. Роль наукових парків у співпраці освіти та бізнесу

Джерело: узагальнено авторами.

Наукові парки є платформами для створення та впровадження інновацій. Вони сприяють розвитку нових технологій та продуктів шляхом інтеграції досліджень з бізнес-практиками. На їхній базі науковці, викладачі університетів та підприємці можуть спільно працювати над проектами, що поєднують наукові досягнення з реальними економічними потребами і запитами конкретних компаній на дослідження і розробки, а також певні послуги науково-дослідного характеру, зокрема лабораторні дослідження, експертизу. Це дозволяє створювати інноваційні рішення, що можуть бути використані в різних галузях, таких як інформаційні технології, біотехнології, хімічна промисловість, енергетика, медицина та інші.

Однією з головних функцій наукових парків є сприяння трансферу технологій, тобто «передача» наукових розробок від академічних установ до бізнесу. Це дозволяє швидше їх впроваджувати в промисловість, що, в свою чергу, підвищує конкурентоспроможність компаній на українському і міжнародному ринку. Трансфер технологій також дає можливість університетам монетизувати власні наукові досягнення, отримуючи доходи від ліцензування або продажу інтелектуальної власності, скажімо у разі коли відповідні винаходи тощо запатентовані і правильно захищені.

Наукові парки сприяють цьому процесу завдяки наявності спеціалізованих інфраструктур таких, як лабораторії, інкубатори і акселератори стартапів, консалтингові послуги для підприємців, а також через створення спільних дослідницьких проектів між бізнесом та провідними університетами.

Водночас наукові парки також можуть активно сприяти розвитку підприємництва та підтримці стартапів. Вони створюють умови для запуску нових компаній, заснованих на наукових ідеях і рішеннях. У наукових парках є інкубатори та акселератори, які допомагають молодим підприємцям на початкових етапах розвитку, надаючи їм доступ до фінансування, консультацій та необхідних ресурсів (передусім важливою є підтримка на так званій посівній і передпосівній стадії). Це дає можливість студентам, аспірантам та молодим науковцям реалізувати свої ідеї

та стартапи, а також забезпечує їм платформу для співпраці з бізнесом. Водночас у випадку підписання конкретних угод, згодом у випадку успіху стартапу, які проходять такі акселераційні чи інкубаційні програми, можлива і конкретна фінансова вигода для наукового парку чи університету.

При цьому наукові парки допомагають знижувати ризики для стартапів, оскільки надають підтримку в реалізації досліджень, а також полегшують вихід на ринок завдяки наявності партнерських зв'язків із бізнес-середовищем.

Співпраця між науковими парками та бізнесом має важливе значення для економічного розвитку країни. Інновації, які розвиваються в них, стають основою для залучення інвестицій як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це сприяє створенню нових робочих місць, розвитку високотехнологічних галузей та підвищенню рівня інвестиційної привабливості країни і окремих регіонів, де працюють ці інституції, формуючи певні екосистеми інновацій.

Наукові парки можуть стати платформою для співпраці між інвесторами, стартапами та науковими установами, що дає змогу залучати фінансування для масштабування успішних проєктів. Оскільки наукові парки часто підтримують інноваційні бізнеси на ранніх етапах розвитку, вони мають важливе значення для підтримки національної економіки, оскільки допомагають створювати нові технології, які можуть вплинути на економічне зростання та конкурентоспроможність України на міжнародному ринку.

Співпраця наукових парків з університетами потенційно може сприяти розвитку наукової та освітньої інфраструктури в Україні. У випадку належного стимулювання у перспективі вони можуть забезпечити доступ до сучасних лабораторій та технологій, що дозволяє студентам і викладачам проводити дослідження на рівні, що відповідає світовим стандартам. Це сприятиме підвищенню якості наукових досліджень та освітніх послуг.

Крім того, взаємодія між закладами вищої освіти та науковими парками, пори те, що перші є засновниками других, дозволяє формувати нові освітні програми, які відповідають вимогам сучасного ринку праці. Завдяки тісній співпраці з бізнесом, університети можуть адаптувати свої навчальні плани до потреб індустрії, що в результаті дозволяє готувати висококваліфікованих спеціалістів, які відповідають вимогам ринку. Це може бути апробовано власне на основі успішних кейсів співпраці наукових парків відповідних університетів з бізнесом та реалізації конкретних угод. Відтак можна зрозуміти запити, скажімо підприємств фармацевтичної чи загалом хімічної промисловості з приводу підготовки студентів-хіміків тощо.

Наукові парки також повинні сприяти інтеграції в міжнародну науково-технічну спільноту, адже можуть допомогти формувати певний імідж країни. Вони створюють можливості для співпраці з іноземними науковими установами, міжнародними бізнес-компаніями та інвесторами, що складніше для самих університетів через законодавчі обмеження. Це дозволить українським науковцям і підприємцям отримувати доступ до новітніх технологій, а також брати участь у глобальних науково-дослідницьких проєктах.

Станом на сьогодні в Україні зареєстровано 37 наукових парків, засновниками яких є заклади вищої освіти, наукові установи та державні підприємства. Однак,

за даними Міністерства освіти і науки України, лише 5 з 37 наукових парків активно здійснюють інноваційну діяльність [3]. Це свідчить про необхідність удосконалення їх роботи та створення сприятливих умов для розвитку, а також актуалізації нормативної бази регулювання, що намагається зробити МОН України у 2025 р., формуючи нові законодавчі ініціативи щодо стимулювання діяльності наукових парків, що розцінюємо як дуже своєчасні рішення для формування самобутньої інноваційної екосистеми в нинішніх реаліях війни та враховуючи потребу у поствоєнному відновленні.

Відзначимо, що одними з найбільш відомих інноваційних інституцій України є [3]:

1. *UNIT.City* (Київ) – це перший в Україні інноваційний парк та один з найбільших. В ньому налічується 110 компаній-резидентів, серед яких стартапи та міжнародні компанії. Тут є бізнес-кампуси, R&D-центри, лабораторії VR/AR та конференц-зали. Цей парк орієнтований на технології, стартапи та сучасні рішення в галузі бізнесу [4].

2. *BIONIC Hill* (Київ) – це інноваційний парк, який підтримує розвиток інформаційних технологій, біотехнологій, енергозбереження та чистої енергетики. Тут є бізнес-центри та лабораторії для проведення наукових досліджень, а також приміщення для стартапів та науковців.

3. *LvivTech.City* (Львів). Цей парк є важливим хабом для стартапів і нових технологічних компаній у Львові. Парк займає територію колишнього заводу «Львівприлад» і включає офіси для стартапів, лабораторії та навчальні центри.

4. *Kyiv Polytechnic Scientific Park* (Київ) – це уже безпосередньо науковий парк за юридичним статусом – створений за ініціативи Київської політехніки, має на меті комерціалізацію наукових розробок університету. Тут створено умови для стартапів, наукових досліджень та інженерних проєктів.

5. *Harvard Innovation Labs Ukraine* (Київ) – це частина глобальної мережі Harvard Innovation Labs, орієнтована на підтримку технологічних стартапів і підприємництва в Україні. Парк пропонує резидентам ресурси для розвитку їхніх інновацій.

6. *TechnoPark «Kharkiv»* (Харків) – харківський науковий парк, який підтримує стартапи та інноваційні компанії в галузі інформаційних технологій та інженерії. Парк пропонує інкубатори для стартапів, лабораторії та офіси для дослідницьких проєктів.

7. *Zaporizhzhia Science and Technology Park* (Запоріжжя) – науковий парк, який активно підтримує місцеві стартапи та компанії, орієнтуючись на розвиток нових технологій та інженерних рішень.

8. *Науковий парк Львівського університету «Інновації та підприємництво»* – науковий парк Львівського національного університету імені Івана Франка, що є інноваційним інтерфейсом між власниками перспективних наукових розробок, фінансовими інституціями та реальним виробництвом, сприяючи інтеграції в межах тріади «освіта-наука-бізнес» [5].

Однак, незважаючи на важливу роль наукових парків у розвитку інноваційної економіки, вони стикаються з рядом проблем, а саме:

– недостатнє фінансування, адже наукові парки часто мають обмежені ресурси для підтримки та розвитку стартапів, що може стримувати інноваційний розвиток;

– бюрократичні бар'єри, оскільки порядок реєстрації та адміністрування стартапів, наукових проектів і інвестицій часто є складним і тривалим, що ускладнює діяльність;

– низький рівень державної підтримки, так як в Україні досі існують проблеми з фінансуванням наукових парків, що обмежує їхній розвиток і здатність залучати міжнародні інвестиції;

– низька взаємодія з міжнародними партнерами, що зумовлено тим, що українські наукові парки поки не мають достатнього доступу до міжнародних наукових і бізнесових мереж, що обмежує їхній потенціал.

Тому для стимулювання діяльності наукових парків в Україні необхідно:

– підвищити рівень державної підтримки через надання податкових пільг для інноваційних підприємств;

– розвивати інфраструктуру для стартапів, зокрема, створювати більше дієвих бізнес-інкубаторів і акселераторів;

– активніше залучати міжнародних партнерів і інвесторів для розвитку спільних дослідницьких і бізнес-проектів;

– створювати умови для комерціалізації наукових розробок через спрощення процесів трансферу технологій;

У контексті стимулювання розвитку наукових парків значний потенціал має діджиталізація, яка передбачає:

– створення онлайн-платформ для взаємодії бізнесу та науковців;

– використання великих даних (Big Data) для управління проектами та аналізу ринку;

– застосування хмарних технологій для зберігання і обробки наукових і бізнес-даних;

– розвиток цифрових комунікацій і організація дистанційної роботи тощо.

Відповідно до визначених вище напрямів можемо виділити такі переваги діджиталізації співпраці закладів вищої освіти та бізнесу:

– віртуальні платформи та інструменти для відеоконференцій, спільної роботи над проектами, що сприяють швидкому обміну інформацією, знаннями та ідеями між вченими, студентами та підприємцями і є основою для розвитку інноваційних проєктів. Це дає можливість швидко реагувати на потреби ринку та забезпечувати високий рівень інтеграції між науковим та бізнес-середовищем;

– аналіз даних, що генеруються в процесі наукових досліджень, допомагає оптимізувати бізнес-процеси та приймати більш обґрунтовані рішення, а також дозволяє виявляти нові тенденції в розвитку технологій;

– використання хмарних сервісів дає змогу зберігати великі обсяги даних, що полегшує доступ до них, а також забезпечує більш ефективне управління проектами, особливо у сфері досліджень і розробок;

– онлайн-платформи дозволяють залучати до співпраці не тільки науковців та підприємців з різних регіонів України, але й міжнародних партнерів;

– діджиталізація допомагає швидше вивести інноваційні розробки на ринок та комерціалізувати наукові ідеї.

Однак разом з перевагами на практиці виникають і певні виклики, а саме:

- низька цифрова грамотність, оскільки незважаючи на загальний розвиток цифрових технологій, певні підприємства та університети мають проблеми з адаптацією нових інструментів;

- інфраструктурні проблеми, так як не всі наукові парки мають достатньо розвинену технічну базу для повноцінної диджиталізації;

- відсутність єдиної стратегії – в Україні немає чіткої стратегії розвитку цифрових інструментів власне у сфері співпраці між освітою та бізнесом, що може гальмувати інноваційний розвиток.

В Україні вже є кілька ініціатив, що сприяють діджиталізації потенційно і наукових парків. Наприклад, створення онлайн-платформ для подачі заявок на інноваційні проекти, використання хмарних технологій для зберігання та обробки наукових даних, розвиток науково-освітніх порталів для співпраці між університетами та бізнесом.

Як уже акцентувалось, одним із визначальних факторів, що відіграє вагому роль у мотивації бізнесу до інвестування в освітні проекти та наукові дослідження, є податкове стимулювання. При цьому можливі такі механізми податкового стимулювання співпраці між бізнесом та закладами вищої освіти:

- податкові пільги на інвестиції в освіту – зниження податкового навантаження для компаній, що фінансують освітні програми;

- відшкодування витрат на наукові дослідження – стимулювання бізнесу до фінансування наукових досліджень шляхом податкових відрахувань;

- грантові програми та державна підтримка – забезпечення державних дотацій для бізнесу, що інвестує в освіту та технологічні розробки;

- створення інноваційних кластерів – спрощення оподаткування для компаній, що працюють у співпраці з університетами;

- податкові стимули для наукових парків – включають звільнення від податку на прибуток для стартапів, що базуються в наукових парках, податкові канікули на певний період, а також зниження ставки ПДВ на наукові розробки;

- фіскальні пільги для інвестицій у наукову інфраструктуру – зниження податкового навантаження для компаній, що вкладають кошти у створення лабораторій, дослідницьких центрів та інших інноваційних об'єктів.

Безумовно надання будь-яких пільг повинно бути обґрунтованим, не порушувати конкурентних засад розвитку ринку, супроводжуватись ефективними механізмами моніторингу і контролю. Власне цим і зумовлені складнощі імплементації реальних пільг для таких інституцій, оскільки їх надання на рівні Верховної Ради України буде складно узгодити із профільними комітетами, які займаються питаннями оподаткування, бюджету, митно-тарифною політикою.

Варто зазначити, що в останні роки все ж спостерігається певний прогрес у створенні сприятливого податкового середовища для наукових парків та інноваційних компаній. Окремі податкові пільги, такі як зниження податків на науково-дослідницьку діяльність, звільнення від ПДВ на деякі інноваційні послуги та товари, стимулюють бізнес інвестувати в науково-дослідницьку діяльність. Однак, щоб податкове стимулювання стало більш ефективним, необхідно вдосконалити існуюче законодавство, зокрема у частині полегшення доступу до

податкових пільг для наукових парків та стартапів. Наприклад, деякі пільги що митного оформлення для наукових парків неможливо реалізувати через відсутність конкретних підзаконних актів, які б деталізували передбачені уже механізми у Законі України «Про наукові парки».

У грудні 2024 р. Міністерство освіти і науки запропонувало до громадського обговорення законопроект «Про внесення змін до деяких Законів України щодо стимулювання розвитку наукових парків» [6]. Відповідні зміни було презентовано на заході Science City Ecosystem: Connecting business and science. Законопроект передбачає внесення змін до Законів України «Про наукові парки», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», «Про оренду державного та комунального майна», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про управління об'єктами державної власності», «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», «Про публічні закупівлі», а також до Податкового і Митного кодексів [7].

У лютому 2025 року було анонсовано проєкт Science.City – одну з ініціатив в межах Стратегії цифрового розвитку інновацій України WINWIN 2030. Проєкт має на меті активізувати роботу наукових парків, створити умови для взаємодії науки, освіти та бізнесу, забезпечуючи прозорість і підтримку на кожному етапі розвитку.

В межах запровадження законопроекту про Science.City планується одержання таких результатів:

- збільшення кількості потенційних партнерів. Зміни до чинного законодавства сприятимуть співпраці наукових парків з будь-якими організаціями, що дасть змогу збільшити можливості для спільних проєктів;

- податкові пільги. Законопроект передбачає звільнення ЗВО, наукових установ і наукових парків від оподаткування податком на додану вартість таких операцій:

- з постачання послуг із фундаментальних та прикладних досліджень, науково-дослідних і дослідницько-конструкторських робіт;

- з безплатного передання приладів, обладнання, матеріалів, окрім підакцизних, науковим паркам, занесеним до Реєстру наукових парків;

- з постачання об'єктів права інтелектуальної власності, що здійснюються закладами вищої освіти й науковими установами на користь наукових парків, учасниками (засновниками) яких є такі заклади й установи;

- митні пільги. Законопроект передбачає звільнення від оподаткування наукових парків для забезпечення власної діяльності та реалізації проєктів парку під час ввезення ними на територію України наукових приладів, обладнання, запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків. Проєктом Закону України також передбачено, що виробниче обладнання, що ввозиться на митну територію України науковим парком і його партнерами в межах реалізації проєктів, звільняється від сплати ввізного мита;

- спрощення оренди й закупівель. Відповідно до проєкту наукові парки матимуть можливість самостійно проводити закупівлі за приватні кошти та орендувати державне майно без аукціонів;

– цифровізація процесів. Проєкт передбачає, що всі адміністративні процедури відбуватимуться через національну електронну науково-інноваційну систему (URIS), що значно спростить такі процеси;

– оцінювання роботи. Результати діяльності наукових парків будуть враховувати при атестації університетів, наукових установ та під час розподілу державного фінансування для них;

– сучасна інфраструктура. Проєкт передбачає пільги для розмитнення наукового обладнання, а також спільні лабораторії, центри колективного користування і тимчасовий безоплатний вжиток обладнання для наукових парків;

– спрощення реєстрації проєктів наукових парків. Зміни впроваджують безоплатну реєстрацію за 15 днів замість платної 45-денної процедури. Крім того, проєкт скасовує обмеження на строки реалізації проєктів;

– механізми захисту. Згідно очікувань МОН Science City надасть додаткові умови для запобігання зловживань статусом наукових парків;

– прозорість. Після впровадження змін інформація про всі наукові парки, їхні програми розвитку та результати роботи буде доступною для ознайомлення у відкритому реєстрі [3].

В МОН очікують, що такі заходи сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності університетів, наукових установ та парків на ринку. Втім, на наш погляд, зазначені зміни буде складно узгодити на рівні Верховної Ради, про що вже зазначалось, однак їх ухвалення справді потенційно могло б дати поштовх для розвитку наукових парків та інтенсифікації співпраці освіти-науки-бізнесу в Україні.

Отже, наукові парки виконують уже певну роль у забезпеченні ефективної взаємодії між закладами вищої освіти та бізнесом в Україні. Вони можуть стати потужним інструментом для розвитку інновацій, створення нових підприємств, підтримки стартапів та залучення інвестицій. Спільні дослідження, трансфер технологій та розвиток нових продуктів на базі наукових парків сприяють зміцненню економіки країни та підвищенню її конкурентоспроможності на міжнародному рівні. Діджиталізація та податкове стимулювання є ключовими факторами для розвитку співпраці між закладами вищої освіти та бізнесом в Україні. Розвиток наукових парків – важливий етап у створенні інноваційної екосистеми, яка може сприяти економічному зростанню та технологічному прогресу. Однак для досягнення максимального ефекту необхідно:

Підвищити рівень діджиталізації наукових парків, впроваджуючи новітні інформаційно-комунікаційні технології для автоматизації та оптимізації процесів.

Реально (не лише “на папері”) розширити податкові пільги для учасників наукових парків, створюючи сприятливі умови для інвестування в науково-дослідницьку діяльність.

Підвищити рівень співпраці між провідними університетами та бізнесом через спільні наукові проєкти, стартапи та інноваційні програми.

Забезпечити підтримку міжнародної співпраці, тобто заохочувати міжнародні інвестиції через надання спеціальних податкових пільг для іноземних партнерів, що інвестують у наукові парки в Україні

Загалом, для досягнення значних результатів у розвитку наукових парків і зміцнення зв'язків між освітою, наукою та бізнесом в Україні необхідно створити комплексну стратегію, що включатиме інвестиції в технології, вдосконалення податкової системи та підтримку інноваційних ініціатив. Комплексна візія пріоритетів і конкретних тактичних кроків та законодавчих ініціатив буде запорукою формування ефективної інноваційної екосистеми України, успішного поствоєнного відновлення та конкурентоздатності різних наукоємних галузей і секторів.

Список використаних джерел:

1. Присвітла О. В. Роль технопарків у формуванні національної інноваційної системи. *Держава та регіони*. 2022. 124. С. 46–49.
2. Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 № 1563-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17#Text>
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua>
4. UNIT.City / Вікіпедія: вільна енциклопедія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/UNIT.City>
5. Офіційний сайт Наукового парку Львівського університету «Інновації та підприємництво». URL: <https://ihub.lnu.edu.ua/>
6. Про внесення змін до деяких Законів України щодо стимулювання розвитку наукових парків: проєкт Закону України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/gromadske-obgovorennya/2024/12/26/01/1-proyekt-zu-pro-vne-sennya-zmin-do-deyakykh-zu-rozvytku-naukovykh-parkiv-26-12-2024.docx>
7. В Україні планують удосконалити наукові парки: про що йдеться і яких змін очікувати – Українська правда. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/podatkovi-pilgi-ta-prozorist-v-ukrajini-planuyut-udoskonaliti-robotu-naukovih-parkiv-305593>
8. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

References:

1. Prysytla, O.V. (2022). «Rol tekhnoparkiv u formuvanni natsionalnoi innovatsiinoi systemy» [The role of technology parks in the formation of the national innovation system]. *Derzhava ta rehiony – State and regions*, 124, 46-49. (in Ukrainian)
2. Official website of the Verkhovna Rada of Ukraine (2009). Law of Ukraine «Pro naukovi parky». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17#Text> (in Ukrainian)
3. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine (2025). <https://mon.gov.ua> (in Ukrainian)
4. Wikipedia (2025). UNIT.City. <https://uk.wikipedia.org/wiki/UNIT.City> (in Ukrainian)
5. Official website of the Lviv University Science Park «Innovation and Entrepreneurship» (2025). <https://ihub.lnu.edu.ua/> (in Ukrainian)
6. Official website of the Ministry of Education and Science of Ukraine (2024). Draft law of Ukraine «Pro vnesennia zmin do deiakykh Zakoniv Ukrainy shchodo stymulivannia rozvytku naukovykh parkiv». <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/>

- gromadske-obgovorennya/2024/12/26/ 01/1-proyekt-zu-pro-vnesennya-zmin-dodeyakhykh-zu-rozvytku-naukovykh-parkiv-26-12-2024.docx (in Ukrainian)
7. Ukrainska pravda (2024). «V Ukraini planuiut udoskonalyty naukovy parky: pro shcho ydetsia i yakykh zmin ochikuvaty». <https://life.pravda.com.ua/society/podatkovi-pilgi-ta-prozorst-v-ukrajini-planuyut-udoskonaliti-robotu-naukovih-parkiv-305593> (in Ukrainian)
 8. Official website of the Ministry of Digital Transformation of Ukraine (2025). <https://thedigital.gov.ua/> (in Ukrainian)